

Město připravuje druhý silniční most přes Moravu
První občankou města roku 2009 je Karolínka
Kroměříž se prezentovala na REGIONTOUR 2009

Návštěvou Arcibiskupského zámku v Kroměříži a prohlídkou zámeckých vinných sklepů skončilo 24. ledna setkání ministrů ze 27 zemí Evropské unie ve Zlínském kraji (na snímku je doprovod ministrů v Arcibiskupském zámku). Třídenní summit probíhal v Luhačovicích, kde politici jednali především o pohybu pracovních sil.
Foto: Petr Zákutný

Zpravodaj v nové úpravě

První vydání Kroměřížského zpravodaje roku 2009 a každé další ponese novou moderní tvář, kterou vyžaduje autor loga města Kroměříže a úpravy všech tiskovin, jež opouštějí město. Přestože počítačové programy grafických studií nabízejí neuvěřitelné a nekonečné možnosti zpracování textu, obrázků a snímků, všeobecným trendem je jednoduchý design, který usnadní čtení, rychlou orientaci a nekomplikované vyhledávání. Stránky jsou vzdušnější, písmo mírně zvětšené, fotografie více vyniknou a doplní textová sdělení. Podobnými proměnami prošlo mnoho novin, časopisů i zpravodajů nejen v České republice. A neměl na to vliv jen přechod z horké sazby na počítačovou, ale snaha po srozumitelné a přímočaré grafické úpravě. Svou originální grafiku si dokáží udržet pouze některé britské noviny, ale ty právě upřednostňují svou konzervativnost více než sto let.

Prvotní dojem ze změny (u nás zatím po pěti letech, tedy ne zase tak hluboce zakořeněné) vyvolal u čtenářů pozitivní i negativní reakce. Uvádíme několik z nich: „Hmm, je to zajíma-

vé, řekla bych úhledné a čisté linie, krásné fotky, přehledná grafika. Celkové zalomení vyzařuje jakousi graciéznost. Všimla jsem si, že snímky se potkávají uprostřed stránek. Je to moderní styl, který čtenáře možná nevedomky zaujme. Mně se to, stejně jako místostarostce Olze Sehnalové, líbí. Držím palce, ať to ještě v dalších vydáních vyšperkujete novými nápady. L.S., Nitra.“ „Kdo to proboha vymyslel? Vždyť ty stránky jsou hnusně šedivé jak paneláky za komančů. Fotky jsou černobílé, ty jsou v pohodě, ve své podstatě jsou ale různé šedé. K tomu šedé titulky a text - paskvil je na světě. Položte si vedle sebe ten nový a starší zpravodaj a uvidíte rozdíly. A.K., Kroměříž.“ Přítel grafik po přečtení uvedených názorů lakonicky konstatoval: „Proněkoho je tu příliš mnoho písmen, pro jiného příliš mnoho šedi. Zkrátka někomu chutná červené, jinému bílé. A někteří by měli raději pít lipové thé.“

V dnešním vydání přinášíme zprávu o narození první občanky města Kroměříže roku 2009, malé Karolínky. Na brněnském výstavišti se konal další ročník veletrhu REGIONTOUR 2009. O účastí města Kroměříže a regionu Kroměřížska přinášíme textovou i obrazovou informaci. V dnešním vydání Kroměřížského zpravodaje rovněž najdete redakční článek o studii nového vedení silniční dopravy ve městě, s nímž souvisí výstavba druhého silničního mostu přes řeku Moravu. Kulturní a společenská nabídka opouští vánoční tematiku a vrací se do civilního rázu, tedy přináší opět pozvánky do divadla, na koncerty, na výstavy, do kina a další možnosti smysluplných využití volného času.

Poděkování

Děkujeme vám všem, kteří jste zaslali do redakce Kroměřížského zpravodaje milá přání. Do nového roku 2009 přejeme všem čtenářům hlavně dobré zdraví, hodně úspěchů, elán a radost při setkávání s milými lidmi.

Redakce Kroměřížského zpravodaje

První se v roce 2009 narodila Karolínka

První občankou města Kroměříže roku 2009, která se narodila v kroměřížské nemocnici 2. ledna, je Karolína Ingrová. Oběma rodičům přišla 14. ledna pogratulovat a novorozenou občanku pozdravit místostarostka Jarmila Číhalová, která Karolínce přinesla i malý dárek. Celou návštěvu ale malá oslavenkyně prospala, protože krátce před tím vydatně posnídala.

Foto. M. Karásek

Kroměříž podpoří neziskové organizace

Celkem 8 milionů 650 tisíc korun vyčlenila kroměřížská radnice ze svého rozpočtu na příští rok na rozdělení mezi žadatele z řad neziskových organizací v rámci svého dotačního systému. Zastupitelé města už také na svém jednání ve čtvrtek 11. prosince tuto sumu rozdělili mezi konkrétní žadatele. Přestože se město snaží podporovat spolky a organizace ve městě, není zdaleka schopno pokrýt všechny jejich požadavky.

„Rozdělování finančních prostředků žadatelům v rámci dotací pro neziskový sektor je

každoročně nelehkým úkolem. Vždy se totiž setkáváme s obrovským převisem poptávky. Nový dotační systém ale počítá s jasně vymezeným objemem finančních prostředků a ten je třeba respektovat," upozornil starosta Miloš Malý. Podle něj všechny žádosti přijímá Kroměřížská rozvojová kancelář, která je zasílá k posouzení jednotlivým komisím městské rady. „Komise musejí při rozdělování peněz brát v úvahu, která žádost je pro spolupráci městem, nebo pro uspokojení konkrétních potřeb občanů důležitější. Je to rozhodování nelehké a bylo by ideální, kdybychom mohli uspokojit všechny žadatele. Za dané situace ale musíme s penězi nakládat velmi obezřetně," upozornil starosta.

Z celkové částky 8 milionů 650 tisíc korun radní doporučili vyčlenit 2 miliony 950 tisíc korun na podporu projektů financovaných ministerstvem práce a sociálních věcí pro Oblastní charitu, Azylový dům pro muže Kroměříž a Pečovatelskou službu Kroměříž, tedy pro organizace, které se významně zabývají sociální problematikou ve městě. Rada dále doporučila zachovat podporu provozu důležitých sportovních zařízení. -pz-

a stejný požadavek pravidelně vznášejí i mnozí občané města, pro něž jsou jarmarky vyhledávanou akcí. Dnes je poměrně složité přilákat atraktivnější výrobce z větší dálky na akci, která trvá jen jeden den. Prozatím zkusíme tyto akce prodloužit na dva dny," uvedla místostarostka Olga Sehnalová.

První akcí v letošním roce bude velikonoční jarmark, který se uskuteční ve dnech 3. a 4. dubna. Jarmark u příležitosti výročí zápisu na listinu UNESCO konaný 6. června zůstane jednodenní událostí, ovšem v rámci krajských dožínků již lidový jarmark potrvá dva dny, a to 4. – 5. září. Stejně tak předvánoční jarmark spojený s mikulášskou veselící budou moci lidé navštívit jak ve čtvrtek 26., tak i v pátek 27. listopadu. „Pokusíme se vytvořit příjemnější atmosféru ve městě po delší dobu. Na zasedání městské rady jsme také jednali o užší spolupráci se zámekem a diskutovali jsme také o možnosti pronájmu dřevěných stánků, které by například o Vánocích mohly být na náměstí instalovány po delší dobu," dodala Olga Sehnalová, podle níž by i tato inovace jistě našla mezi lidmi příznivou odezvu. -pz-

Radnice prodlouží řemeslné jarmarky

Kroměřížská radnice vyslyšela podněty občanů a rozhodla se prodloužit některé řemeslné jarmarky pořádané ve městě. Například velikonoční či vánoční jarmark doposud v Kroměříži trvaly jen jeden den, ovšem veřejnost a také prodejci upozorňovali na skutečnost, že pouhý den, a pro většinu pracujících návštěvníků v podstatě pouze jedno odpoledne, k uspokojení zájmu nestačí. V celé řadě měst jsou přitom několikadenní jarmarky běžnou praxí.

„Rada prodejců se na nás obracela s poznámkou, že by přivítali jarmarky vícedenní,

Jediný silniční most dalšímu rozvoji města nedostačuje

Most přes řeku Moravu, který od loňského roku prochází rozsáhlou rekonstrukcí, je jediným městským mostem, který má řadu důležitých funkcí: převádí tranzitní silniční (motorovou) dopravu ve směru jih - sever; realizují se přes něj všechny cesty za prací do průmyslové zóny na severu města; je jedinou trasou pro veřejnou hromadnou autobusovou dopravu; je jedinou přístupovou trasou k železničnímu a autobusovému nádraží; slouží pro hustý provoz pěších a cyklistů.

Město Kroměříž se otázkou vybudování druhého mostu přes Moravu zabývá už nejméně 26 let. „Už v návrhu územního plánu z roku 1983 se předpokládaly dvě základní koncepce obsluhy města v rámci silniční dopravy,“

popsal nám situaci nad dobovým plánem města ing. Jan Slanina, předseda komise RMK pro architekturu města. „Jednou z nich byl severní obchvat města, který se ale v této době změnil na dálniční trasu. Druhý, jižní obchvat, počítal s přemostěním řeky Moravy v místě okraje letiště a pokračoval po hrázi mezi Bagrákem a letištěm až do Kotojed, kde by navázal na další komunikační systém na Kyjov.“ Severní trasa je velmi důležitá, neboť tudy vede spojnice Brno - Zlín, ale protože má parametry dálnice, ztratila charakter městského obchvatu.

„Nové řešení, které by odlehčilo silniční dopravě ve městě, už nelze hledat na severu, musíme jít na jih,“ pokračuje Jan Slanina. „Odborné studie, které hledaly nové trasy obchvatové komunikace, našly tři možná řešení. Nový městský most přes Moravu by mohl vést po trase ulic Obvodová - Rostislavova - Chelčického. Toto řešení by ale vyžadovalo demolici jedné strany ulice Rostislavovy. Na Erbenově nábřeží se nachází rozsáhlý

Reprofoto plánu nového silničního mostu v Kroměříži.

Foto: -kam-

lá vodohospodářská zařízení, jejichž přeložení by spolu s uvedenými demolicemi stavbu ekonomicky znevýhodňovalo. Vyhledávací studie po vyhodnocení všech vlivů dospívá k závěru, že optimální poloha druhého městského mostu, který by zabezpečil vzájemné propojení jižní a severní centrální oblasti města, je v lokalitě podél železničního mostu Kroměříž - Zborovice na straně směrem k Dolním Zahradám.“

Výstavba nového mostu přes Moravu a dalších spojovacích komunikací je dlouhodobou záležitostí. Studie zpracovaná zkušenými špičkovými odborníky na tuto problematiku, doc. ing. Janem Pavlíčkem, CSc., autorizovaným inženýrem v oboru dopravní stavby, a ing. Lenkou Zapletalovou, autorizovanou inženýrkou pro mosty a inženýrské konstrukce, musí nejprve projít veřejnou diskusí. Po doplnění případných konstruktivních návrhů veřejnosti dojde ke změně územního plánu a až následně může dojít k zahájení územního řízení a vlastní realizaci stavby mostu.

„Most by měl sloužit pouze pro osobní auta, počítá s cyklostezkami a chodníky po obou stranách. Těžká nákladní vozidla jsou vyloučena. Uvedené řešení nové komunikace ze všech návrhů nejméně ohrožuje obyvatele v přilehlé bytové zástavbě a životní prostředí, především také odlehčí současnému velkému dopravnímu zatížení města,“ uzavřel Jan Slanina.

M. Karásek

(Pramen: Studie nového mostu v Kroměříži).

Předškoláky čekají zápisy do prvních tříd

Kroměřížští radní po dohodě s odborem školství, mládeže a sportu a řediteli základních škol stanovili termín zápisu do prvních tříd. Zápis do 1. ročníku základního vzdělávání ve školských zařízeních zřizovaných městem Kroměříž se vztahuje na všechny děti narozené do 31. 8. 2003 a uskuteční se **v úterý 3. a ve středu 4. února 2009, a to vždy v době od 14 do 18 hodin.** Dítě může být zapsáno v kterékoliv základní škole v Kroměříži, tj. v Základní škole Zámoraví, v Základní škole Komenského náměstí, v Základní škole U Sýpek, v Základní škole Slovan, v Základní škole Oskol a v Základní škole Zachar. U zápisu je třeba předložit občanský průkaz zákonného zástupce a rodný list dítěte.

Ve školním roce 2008/2009 nastoupilo do kroměřížských základních škol celkem 309 prvňáčků, o rok dříve, tedy ve školním roce 2007/2008 to bylo 271 žáků prvních tříd.

Dobrovolní hasiči obnovují výstroj

Kroměřížští dobrovolní hasiči mají k dispozici nové části své výstroje. Zasahovat budou moci v nových rukavicích, kabátech a speciálních kompletech. Toto vybavení mohli pořídit díky účelové neinvestiční dotaci Krajského úřadu Zlínského kraje, který Sboru dobrovolných hasičů Kroměříž na dokoupení části vybavení poskytl celkem 55 tisíc korun. Z této sumy mohli dobrovolní hasiči pořídit rukavice v hodnotě 9 356 korun a kabáty se speciálními komplety v hodnotě 45 647 korun. Na dofinancování nákupu přispěla i kroměřížská radnice, která je zřizovatelem Sboru dobrovolných hasičů Kroměříž. **-pz-**

Kroměřížský sběrný dvůr má nové zabezpečení

Město Kroměříž koncem prosince loňského roku zabezpečilo sběrný dvůr. Náklady činily 926 664 korun. Cílem bylo zamezit krádežím komodit (zejména cenných surovin ze starých spotřebičů), které občané města do sběrného dvora nosí, a lépe chránit areál před nepovolanými osobami. Více než třetinu celkové částky získalo město v rámci grantu neziskové organizace ASEKOL.

Město Kroměříž se rozhodlo zlepšit stav a zabezpečení sběrného dvora. Proto loni v březnu zažádalo o grant z Fondu ASEKOL. V dubnu pak bylo Radou Fondu ASEKOL rozhodnuto o přidělení dotace ve výši 350 000 Kč. Zbytek potřebné částky uhradilo město a společnost BIOPAS, která přispěla 100 000 korunami. Za 926 664 korun radnice vybudovala kvalitní oplocení a zídku kolem sběrného dvora a pořídila elektronický zabezpečovací systém napojený na pult centrální ochrany městské policie. Projekt byl realizován ve druhé polovině loňského roku. „V minulosti docházelo pravidelně k vykrádání sběr-

ného dvora a důsledkem bylo nejen znehodnocování odevzdaného elektrozařízení, ale také při tom byl významně ničen jak majetek města Kroměříže (zejména oplocení), tak vybavení sběrného dvora, které je majetkem provozující společnosti BIOPAS,“ říká místostarosta Kroměříže a řešitel projektu Petr Sedláček a dodává: „Máme špatnou zkušenost i s tím, že pachatelé mnohdy rozebírali zařízení přímo v areálu sběrného dvora a brali si jen ty lukrativní složky. Pro obsluhu sběrného dvora z toho vždy vyplývala nutnost následně rozebraný materiál uklidit, což díky neodborné manipulaci pachatelů přinášelo i riziko úrazů. Pro nás se pak zpětný odběr elektrozařízení stával v podstatě problémovou činností a dostávaly se tak do konfliktu veřejný zájem o péči o životní prostředí a ekonomická realita. To by se již nemělo stávat, případně budeme proti viníkovi moci rychle zasáhnout a potrestat jej. O zabezpečení sběrného dvora jsme uvažovali již několik let i proto, že každoročně se objem takto odevzdaného materiálu zvyšuje a díky podpoře z fondu ASEKOL se projekt výrazně urychlil,“ dodává Petr Sedláček.

(s využitím ziskové zprávy www.asekol.cz)

Foto: -kam-

Čtyři otázky pro Biopas Kroměříž

Jaké množství domovního odpadu vyprodukují obyvatelé města Kroměříže za rok?

Loni jsme svezli z města a místních částí 5560 t komunálního odpadu, což zhruba odpovídá množství tohoto druhu odpadu v letech minulých (proti roku 2007 je to o cca 700 t méně, proti roku 2006 o cca 1000 t více...).

Zlepšuje se situace v oblasti třídění domovního odpadu?

Podíl vytríděných odpadů se každoročně zvyšuje, a to u většiny komodit – nejmarkantnější je to v barevném i bílém skle a v plastech, přičemž nárůst podílu vytríděných odpadů se podle komodit liší (viz tabulka).

Je podle vašich průzkumů dostatek kontejnerů na tříděný odpad?

V Kroměříži je ve srovnání s průměrem České republiky velmi dobrá hustota sběrné sítě nádob na vytríděné komodity. Občané kontejnery na tříděné odpady vítají a využívají ve velké míře a dá se říci, že se postupně zvyšuje nejen kvantita (u většiny komodit), ale i

kvalita vytríděných odpadů. Máme vytipovaná další místa, kde je nádob nedostatek, nebo chybí úplně (střed města) a ve spolupráci s odborem služeb Městského úřadu celoročně pracujeme na průběžném rozšiřování stanic tříděných odpadů.

Asi největší bolestí je třídění biologického odpadu. Někteří občané stále podceňují bezpodmínečnou nutnost jeho kvality a do příslušných nádob odkládají cizorodé látky.

Se střídavě většími a menšími obtížemi se rovněž daří třídění bioodpadu, které se ovšem třídí pouze ve vybraných lokalitách, kde jsou zástavby rodinných domů. Celkově svážíme zhruba 1300 nádob s vytríděným biologickým odpadem. Pokud jde o čistotu vytríděného bioodpadu, tak platí, že v této komoditě jsou největší problémy, které řešíme prakticky nepřetržitě od zavedení tohoto sběru. Problém je ten, že u bioodpadu platí více než u jiných vytríděných komodit, že jeden nezodpovědný „třidič“ bez problémů znehodnotí pečlivé a svědomité třídění všech ostatních (např. jedna plechovka s motorovým olejem dokáže spolehlivě kontaminovat až stovky kilogramů sebraného bioodpadu).

Statistické údaje – množství svezeného vytríděného odpadu ve městě Kroměříži (údaje v tunách)

	2004	2005	2006	2007	2008
Papír	330,67	341,62	379,49	379,953	373,049
Sklo barevné	83,23	105,38	128,48	130,922	177,174
Sklo bílé	92,85	99,38	117,07	117,753	208,109
Plasty	84,63	93,59	111,07	131,459	147,054
Kovy	61,24	63,44	72,00	47,55	45,245

Pozn.: V tabulce je zahrnuto množství, které bylo svezeno prostřednictvím společnosti Biopas z domácností - nejsou započítané firmy a dále množství nezohledňuje odpady odevzdané občany ve sběrnách (např. v Kovošrotu).

M. Karásek

Zlínský kraj se prezentoval na veletrhu Regiontour 2009

Za účasti nejvyšších představitelů Zlínského kraje a zástupců zúčastněných obcí, měst a území byla 15. ledna slavnostně otevřena expozice regionu Východní Morava na brněnském veletrhu cestovního ruchu Regiontour 2009, který se konal do 18. ledna.

Stánek města Kroměříže otevřel starosta Miloš Malý a přivítal i představitele měst Nitra a Piekary Slaskie, s nimiž Kroměříž udržuje partnerské vztahy.

Hejtmani všech čtyř moravských krajů zde prezentovali společný projekt Morava a Slezsko - region plný chuti a zážitků, propagující téma regionální gastronomie a bohatství folklorních tradic. Zároveň byla při slavnostním zahájení expozice Zlínského kraje – Východní Moravy představena nová atrakce „Baťův kanál – ideální místo pro školní výlety“ – s marketingovým názvem „Vzhůru na palubu“. Propagační tiskovinu přibližující

tuto novinku „pokřtil“ hejtman Zlínského kraje Stanislav Mišák společně se svým náměstkem pro kulturu a cestovní ruch Jindřichem Ondrušem, a to symbolicky nápojem námořníků - rumem.

„Věřím, že v rámci těchto nových nabídek v oblasti cestovního ruchu přesvědčíme návštěvníky Východní Moravy o kráse a rozmanitosti našeho regionu i o pohostinnosti jeho obyvatel,“ řekl hejtman Zlínského kraje Stanislav Mišák.

Účastníci veletrhu se také seznámili se společným propagačním materiálem všech moravských krajů zaměřeným na gastronomii a

bohatství tradic, jehož součástí jsou například i konkrétní recepty na přípravu kulinářských krajových specialit. Mapa přiložená k brožuře popisuje jednotlivé etnografické regiony Moravy a Slezska a přibližuje zvyky i tradice tamních obyvatel. Turisté v ní rovněž naleznou informace o vybraných akcích a návrhy výletů za folklórem.

„Právě kulinářské speciality považují obyvatelé Moravy společně s kroji, zvyky a obyčejí za důležitou součást kulturních tradic. Brožura, kterou jsme vydali, má sloužit jako praktická pomůcka pro plánování pobytu v Jihomoravském, Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji. Obsahuje totiž návrh konkrétních tras, na nichž se turisté mohou seznámit s tradicemi a ochutnat některé regionální pokrmy a nápoje,“ uvedl

V kroměřížské expozici se během zahájení veletrhu sešel starosta Miloš Malý s prvním zástupcem polského partnerského města Piekary Slaskie Januszem Pasternakem (na snímku uprostřed). Foto: -kam-

náměstek hejtmana pro oblast cestovního ruchu Jindřich Ondruš.

V expozici Východní Moravy byl poprvé v historii použit originální prvek vodní stěny. S tím souvisí i doprovodný program Východní Morava – voda v pěti proměnách (slivovice, víno, voda z Baťova kanálu, voda ze sv. Hostýna, luhačovické prameny).

M. Karásek

s použitím tisk. zprávy Zlínského kraje

Celoživotní učení v Kroměříži

Celoživotní učení je už delší dobu aktuální výzvou. Potvrdila to i vláda, která na svém zasedání 5. ledna tohoto roku přijala usnesení, jímž schvaluje Implementační plán strategie celoživotního učení v ČR. Tento stodevatenácti stránkový dokument reaguje na rychle se měnící změny trhu práce v globálním měřítku a z toho vyplývající roli lidských zdrojů v konkurenceschopnosti naší republiky.

Podpora celoživotního učení je jedním z jejích rozhodujících faktorů. Dokument propojuje oblast počátečního, terciálního a dalšího vzdělávání tak, aby se učení po celý život mohlo stát realitou. Jde o základní dokument v této problematice, který ovšem bude vyžadovat od všech aktérů nutnou dávku změn myšlení a přístupů.

Město Kroměříž a SŠ-COPT Kroměříž kládou na problematiku celoživotního učení důraz už řadu let. První celostátní seminář na toto téma organizovali společně už v roce 1993. Seminář se stal každoročním vyhledávaným fórem odborníků ze vzdělávacích institucí, firem a úřadů práce. V letošním roce je aktuální 16. ročník. Zvolené téma reaguje na usnesení vlády: Celoživotní učení – Kroměříž 2009 „Realizace strategií celoživotního učení ve firmách, vzdělávacích institucích a úřadech práce“. Seminář se bude konat ve dnech 13. a 14. května. Jeho pořadatelé jsou město Kroměříž a Hospodářská komora České republiky. Partneři jsou ministerstva, odborné ústavy, Zlínský kraj a vybrané vysoké školy. Technické provedení zabezpečí OHK Kroměříž a SŠ-COPT Kroměříž. Pořadatelé očekávají také mezinárodní účast. Odborní zájemci se mohou už nyní informovat v OHK Kroměříž, Komenského náměstí.

Ing. Jaroslav Mikšík

Podzimní výsadby 2008

Na podzim loňského roku bylo vysazeno 216 stromů na pozemcích města Kroměříže. Byla provedena rekonstrukce několika stromořadí, výsadba aleje na místě, kde stromy doposud nerostly, a také roztroušené výsadby i dosadby. Z hlavních akcí lze zmínit následující lokality.

Vrchlického ulice

V této ulici byly vykáceny na jaře lípy, které zde nemohly déle zůstat z důvodu rekonstrukce chodníku. Náhradou bylo vysazeno na uvolněné místo po lípách 31 okrasných hrušní, které z jara přinesou do ulice něžné bílé květy a na podzim ji prozáří krásně zbarveným listím. Navíc je ulice bohatší o další stromy na místech, která doposud osázena nebyla. K výsadbě bylo použito 16 štědřenců s atraktivním žlutým květenstvím a 16 ibišků, známých svou krásou z mnoha městských zahrádek a záhonků, obojí ve formě keře na kmínku. Výsadbu provedla včetně zatravnění ploch firma Biopas, s.r.o. Smutnou skutečností je, že jeden ze stromků byl neznámým pachatelem po třech týdnech od výsadby odstraněn. Po stromku zbyl jen uřezaný kmínek a v okolí nikdo nic neví.

Obvodová ulice

Zelená plocha táhnoucí se od plaveckého bazénu po ulici Kotojedskou již delší dobu volala po ozelenění v podobě stromů. Vlivem zvýšení automobilového provozu z důvodu zřízení supermarketu v této ulici postupně odumírá stromořadí javorů, a tak nová výsadba byla více než nutná. Bylo vysazeno 18 jerlínů japonských, které jsou pro městské prostředí doporučované, neboť dobře snášejí sucho. Zajímavé jsou pozdním kvetením (červenec, srpen), což v době, kdy je většina dřevin již odkvetlá, potěší kolemjdoucí a možná i včelaře. Potěšitelné je, že se výsadbu podařilo zajistit z tzv. náhradních výsadeb a díky iniciativě odboru životního prostředí, bez nároků na městský rozpočet. Výsadbu stromů provedli s nadšením studenti 1.A a 1.B Obchodní akademie oboru ekonomické lyceum a tercie B. Gymnázia Kroměříž s Mgr. Navrátilem a Mgr. Navrátilovou a žáci 8.D. ZŠ Slovan s Mgr. Petříkovou. Určitě v tomto případě neplatí často vzpomínané, že je dnešní mládež k ničemu, ba naopak, studenti odvedli kus poctivé práce, za kterou se sluší všem zúčastněným poděkovat. Jiště bude potěšitelné se při podobných akcích opět se studenty setkat.

Spáčilova ulice

Plánovaná obnova stromořadí proběhla v úseku, kde původní výsadba okrasných třešní byla již ve velmi špatném stavu. Odstraněním starých stromů vznikl prostor pro výsadbu 17 třešní pilovitých – sakur, které rostou i v ostatních částech této ulici a z jara vytváří jedinečnou atmosféru záplavou růžových květů. Tato výsadba byla rovněž financována z náhradních výsadeb nařízených firmám, které kácely stromy na svých pozemcích. S výsadbou pomohli kroměřížští skauti, kterým také patří poděkování s přáním, aby jimi vysazené stromky zdárně rostly k radosti všech.

Spáčilova, Oskol

V těchto dvou ulicích byla provedena výsadba osmi stromů do volných míst po skácených stromech nebo na místa, kde stromy doposud chyběly. Bylo vysazeno pět platanů a tři jírovce. Zakoupení i návrh, kam stromy vysadit, zajistil JUDr. Ivo Havlíček, který každoročně přispívá nemalými částkami na ozelenění města.

Talichova

V části ulice mezi novější zástavbou, kde doposud chyběly stromy, byla provedena výsadba jírovce, lyrovníku a jedné pavlovnice. Krásné stromy mají v této části města dostatek prostoru pro svůj růst.

Drobné výsadby:

Dosazena byla také katalpa na Moravské ulici za pomoci dětí 4. A ZŠ Zachar s Mgr. Petrem Kristem. Na pomoc při výsadbách pěti lip na Švabinského nábřeží přispěly i děti z družiny při ZŠ Zámoraví s vychovatelkami Věrou Polišenskou a Hanou Klečkovou. Třešňová alej nad obcí Drahlav byla doplněna mladými stromky díky místním občanům. Všem patří srdečné poděkování za obnovení městské zeleně.

Dalšími již dříve zmíněnými akcemi byly výsadby ovocných stromů v Miňůvkách, které provedli hasiči z Postoupek za finanční podpory Nadace Partnerství.

Ing. Martin Posolda,
Odbor služeb MěÚ Kroměříž

Z linky 156

Dne 29. prosince 2008 večer bylo na Městské policii Kroměříž přijato telefonické oznámení, že na čerpací stanici Duba neznámý muž vyvrátil přístroj k huštění pneumatik a odchází pryč. Po příjezdu hlídky Městské policie Kroměříž bylo zjištěno, že oznámení se zakládá na pravdě. Uvedeným činem vznikla škoda vyšší než 5 000 korun, takže se jedná o podezření ze spáchání trestného činu. Od obsluhy čerpací stanice byl získán popis osoby, která skutek spáchala. Na základě toho hlídka provedla pátrání v okolí místa činu a po chvíli byl nalezen muž odpovídající popisu na cestě směrem na Skaštice. Ten se k činu přiznal. Celá událost byla proto předána k dalšímu řešení orgánům činným v trestném řízení.

Dne 26. prosince v nočních hodinách zjistila operátorka městského kamerového systému v ulici Na Sladovnách v Kroměříži, jak řidič osobního motorového vozidla rozděljuje dalším třem mladíkům ve vozidle nějakou látku a ti ji vzápětí dechem aplikují. Pro podezření z distribuce a užívání omamné a psychotropní látky byla na místo vyslána hlídka Městské policie Kroměříž, která osádku pro podezření z trestného činu zadržela. Mladíci se na místě k činu přiznali, a tak na místo byla přivolána hlídka Policie České republiky, která si celou věc převzala k dořešení.

Dne 20. prosince večer bylo na operační středisko městské policie oznámeno, že na vlakovém nádraží v Kroměříži je rvačka. Vyslaná hlídka zajistila na místě dva mladíky. Při kontrole totožnosti bylo zjištěno, že jeden z nich je osoba hledaná Policií ČR. Následnou kontrolou, zda osoba u sebe nemá zbraň, byly u ní nalezeny věci, které vyvolaly důvodné podezření, že pocházejí z trestné činnosti. Osoba byla předána i s věcmi Policii České republiky.

Foto: -kam-

Strážníci předvedli služební psy

Pro žáky Základní školy a Mateřské školy speciální Kroměříž připravili strážníci Městské policie v Kroměříži ukázkou výcviku služebních psů a jejich práci při zadržení pachatele. Nejprve jim předvedli, jak umí psi poslouchat a precizně plnit povely psovoda, a pak mohly děti obdivovat obratnost a sílu zvířete, když má zastavit pohyb určeného člověka. Mezi účastníky ukázky se našlo pár odvážlivců, kteří si se cvičným rukávem vyzkoušeli, jaké to je, když stojí tvář v tvář vyceněným zubům policejního psa. Pod bdělým dozorem strážníků obstáli ve zkoušce na jedničku. Cílem ukázky bylo, aby žáci věděli, že strážníci nestojí pouze kolem přechodů a hlídají bezpečnost chodců, ale aby poznali i jejich potřebnou a rozmanitou práci v terénu v boji proti pachatelům závažné trestné činnosti.

Parkovací automaty vydaly miliony

Za rok 2008 vydělalo 18 parkovacích automatů ve městě dohromady 4 607 073 korun. V předcházejícím roce to bylo 4 730 967 korun a v roce 2006 vybraly 4 521 899 korun. Podle součtu peněz vybraných na Riegrově náměstí se dá předpokládat, že tu parkuje nejvíc řidičů. Vybralo se tu 1 627 122 korun, zatímco ze čtyř automatů na Velkém náměstí 865 334 korun. Největší příjem je tradičně z parkovacího automatu na Riegrově náměstí u kostela bl. P. Marie, který vydal 484 022 korun. Druhý neúspěšnější je automat na Vejvanovské ulici u prodejny drogerie se 448 383 korunami a těsně za nimi je parkovací automat na Riegrově náměstí u ČSOB, kde řidiči zaplatili 405 766 korun.

-kam-

Cena Salvator hledá hrdiny roku 2008

Veřejnost může od 1. února nominovat na Cenu Salvator své hrdiny – ty, kteří nezaváhali a pomohli druhým v krizových situacích v průběhu roku 2008. Nominováni mohou být členové Integrovaného záchranného systému (IZS) Zlínského kraje, občané i organizace ve Zlínském kraji za mimořádné činy z oblasti ochrany života, zdraví, majetku a bezpečnosti obyvatel. Cena Salvator 2008 – Cena hejtmána Zlínského kraje navazuje na pět úspěšných ročníků a tradičně ji organizují studenti Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ve spolupráci se Zlínským krajem.

„Cena Salvator je jeden ze způsobů, jak poděkovat těm, kteří se nebáli nasadit třeba i vlastní život k záchraně zdraví, majetku nebo dokonce života. Je cenou za odvahu a odhodlanost pomoci potřebným,“ říká manažerka projektu Petra Holáková a dodává, že své hrdiny mohou lidé nominovat od 1. do 23. února 2009.

Cena Salvator 2008 bude udělena v sedmi kategoriích – Hasič, Zdravotník, Policista, Ostatní složky IZS, Občan, Dlouhodobá činnost a Dětská cena. „Změnou oproti loňskému ročníku je přidání kategorie Ostatní složky IZS, do které patří například městské policie ve Zlínském kraji nebo některé neziskové organizace, které mají v našem kraji sídlo nebo pobočku,“ říká Petra Holáková. Veřejnost může nominovat nejen spoluobčany nebo tým lidí, ale také sdružení a organizace, a to prostřednictvím tradičních nominačních pohlednic umístěných v nominačních stojanech ve větších městech kraje a na stránkách www.cenasalvator.cz.

Vítěze kategorie Občan si zvolí veřejnost v březnu, o oceněném v kategorii Dětská cena bude hlasovat Krajský parlament dětí a mlá-

deže Zlínského kraje. O vítězích dalších kategorií rozhodne výběrová komise složená ze studentů a pedagogů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Výsledky budou vyhlášeny na slavnostním večeru, který proběhne v polovině dubna.

Projekt je organizován studenty Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pod záštitou hejtmána Zlínského kraje Stanislava Mišáka.

Kontakt

Nela Mitrengová, manažerka marketingu
Ceny Salvator 2008 – Ceny hejtmána Zlínského kraje

+420 733 676 254

NelaMitrengova@cenasalvator.cz

www.cenasalvator.cz

Knihovna zahajuje Kurz tvůrčího psaní

Kurz tvůrčího psaní pro veřejnost zahájí v únoru Knihovna Kroměřížska. „Může být zajímavý například pro ty, kdo se zajímají o literaturu, chtějí vytáhnout své texty ze šuplíku a konzultovat je se zkušným lektorem, nebo pro studenty, kteří uvažují o studiu žurnalistiky,“ uvedla zástupkyně ředitelky Knihovny Kroměřížska Daniela Hebnarová s tím, že do kurzu se může přihlásit každý bez ohledu na věk, vzdělání či povolání.

Hebnarová dodala, že kurz povede zkušný lektor, odborný asistent Katedry českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci Igor Fic.

První informační schůzka zájemců o účast se koná v pátek 6. února od 16 hodin v konferenčním sále knihovny.

„Jedná se o 14 hodinový kurz a jednotlivé lekce budou probíhat jednou za dva týdny vždy ve čtvrtek odpoledne,“ dodala Hebnarová.

Gabriela Janošová

Z partnerského města Nitra

O projekt GraffitiNitra se zajímají v zahraničí

Hnutí graffiti vzniklo v New Yorku v sedmdesátých letech minulého století. Čas ukázal, že má mezi moderními uměleckými směry své místo. „Naším projektem navazujeme na závěry konference Nitranské galerie, Katedry multimediální komunikace a reklamy a Ústavu literární a umělecké komunikace Filozofické fakulty v Nitře Graffiti & Street Art, která se konala před dvěma lety. Na Slovensku odstartovala odbornou diskusi o pozici graffiti v uměleckých směrech,“ otevřel otázku legální tvorby graffiti autor myšlenky a projektu GraffitiNitra Juraj Novák. Vedoucí Nitranského informačního systému Městského úřadu v Nitře navrhl, aby válcové panely pro výlep plakátů, jejichž povrch je z plechu, poskytl město mladým výtvarníkům. Jako úvodní téma výtvarného ztvárnění jim zadalo pod-

poru kandidatury Nitra jako evropského hlavního města kultury 2013. „Mladí sprejeři představili své umění na prvním panelu na Mostní ulici, kde pracovali s textem Nitra - město kultury. Jsem rád, že pilotní malbu pozitivně ocenilo i okolující laické publikum. Máme představu, že postupně sytými barvami graffiti zazáří přibližně tucet panelů v Nitře,“ uvedl J. Novák.

Postupně se obyvatelé Nitra setkávají s uměním graffiti po celém městě. Kromě zábavných témat, jako například recyklující žirafa na Palárikově ulici nebo Charlie Chaplin na Akademické ulici, či obrazy, které mají jednoduše přilákat diváka (dominanty města před městskou tržnicí nebo panáček na chodníku k autobusové stanici), se autoři věnují i závažnějším tématům, jakými jsou třeba rasismus (panel u železniční stanice).

Výsledky tvorby nejen místních autorů graffiti bylo možné spatřit na protihlukové stěně Bratislavské ulice pod Zoborem či na pilíři mostu přes řeku Nitru na Mostní ulici. Sprejové obrazy jsou atraktivní křiklavou komunikativností, okořeněné puncem rebelantství.

Ředitel týmu Nitra EHMK 2013 ing. Jaroslav Dóczy projekt podporuje. „Důležité je, aby autoři hodnotných graffiti dostali vyčleněný adekvátní prostor a jejich tvorba byla zlegalizovaná, což pokládám za záležitost registrace na příslušných úřadech a na dohodách s policií. Jakmile se sprejové obrazy objevují na vagónech či na památkách, je to projev vandalizmu, ale jestliže legálně ožíví šedé betonové plochy a zdi, jde o umění a kulturu,“ doplnil.

Fenomén graffiti je diskutovanou otázkou i v jiných městech. Například Bratislava proti němu neúspěšně bojuje. Naopak zahraniční metropole ozvláštňují obdivuhodné sprejové artefakty. „Pozitivní postoj by mohl být oboustranně účinný,“ zdůraznil Jaroslav Dóczy.

O projektu GraffitiNitra natočila velkou reportáž Česká televize.

Silvie Struhárová a Juraj Novák, Nitra

Foto: Jiří Antoš

Klub UNESCO Kroměříž u Petra Pitharta

Ve čtvrtek 22. ledna navštívili zástupci výboru Klubu UNESCO Kroměříž v čele s předsedkyní Evou Novákovou místopředsedu Senátu Parlamentu České republiky Petra Pitharta. Motivem setkání bylo sdělení Petru Pithartovi, že ho Klub UNESCO Kroměříž navrhl na udělení čestného členství, které by si měl převzít na výročním shromáždění 2. března v Kroměříži. Petr Pithart přijal tento návrh s velkým potěšením.

Událostí byla přítomna předsedkyně České komise UNESCO Helena Illnerová, čestná členka kroměřížského klubu. „Je veliká škoda, že ve městech a regionech, v nichž se nacházejí památky UNESCO, nefungují podobná sdružení nadšenců jako v Kroměříži. Na správu památek má pak vliv přízeň nebo nepřízeň právě zvolené garnitury,“ připomněla svou zkušenost Helena Illnerová.

V příštích letech nastává změna v tématech mezinárodních konferencí pořádaných klubem UNESCO. Jejich pozornost se zaměří na pěstování zdravého patriotismu u mládeže i dospělých, který z národa pozvolna vyprchává. Petr Pithart ocenil záměr vybudování Národního centra zahradní kultury právě v Kroměříži, což považuje za velmi rozumné řešení z celostátního hlediska. **-kam-**

Pasování prvňáčků na čtenáře knihovny

Dne 22. ledna byli žáci prvních tříd Základní školy Zámoraví pasováni na čtenáře Knihovny Kroměřížska. Ceremoniál připravily pracovnice dětského oddělení knihovny v historii poprvé. V příštích dnech přijdou prvňáčci i z ostatních základních škol. Smyslem veselé akce bylo ukázat dětem, že knihovna není suchopárná instituce s přeplněnými regály knih, kde se pohybují zadumaní čtenáři, ale že je tu zábava a příležitost k setkávání s kamarády. Marcela Kořínková a Hana Fialová si k obřadu pasování ne zvolily rytířský meč, ale krásné vydání Karafiátových Broučků a zlatý klíček, jenž otevírá dveře dětského oddělení Knihovny Kroměřížska.

M. Karásek

Foto: -kam-

Útulěk pro opuštěné psy se bude stěhovat

Kroměřížský psí útulek se začíná připravovat na stěhování do nových prostor, kterými bude areál soukromé bezpečnostní agentury na okraji města. „Čekáme na dokončení smluv o jeho provozování a firma také musí rozšířit kapacitu kynologického zařízení, které už vlastní,“ uvedl starosta Miloš Malý.

Současný útulek v lokalitě Čápka funguje asi 15 let. Jeho kapacita je 40 psů. **-kam-**

KONCERTY

- Čtvrtek 5. února v 19 h - **James Harries** - koncert anglického písničkáře a kytaristy. James Harries léta žije v Praze, jeho muzika patří zejména do oblasti rocku. Sál Klubu Starý pivovar, Prusinovského ul., Kroměříž.
- Úterý 10. února v 19 h - **Karel Plíhal - koncert známého písničkáře**. Přístavba Domu kultury v Kroměříži.
- Úterý 17. února v 19 h - **Koncert populárních melodií - hudba Beatles a Queen, filmové a muzikálové melodie**. Účinkuje orchestr a sbor Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž. Divadelní sál Domu kultury v Kroměříži.
- Čtvrtek 19. února v 19 h - **Michal Pavlíček & Kamil Střihavka s doprovodnou kapelou**. Divadelní sál Domu kultury v Kroměříži.
- Čtvrtek 19. února v 19 h - **Koncert skupiny FLERET (tentokrát bez Jarmily Šulákové)**. Sál Klubu Starý pivovar Kroměříž.
- Středa 25. února v 19 h - **Koncert skupiny Tomáš Kočko & Orchester**. Tomáš Kočko bývá označován jako valašský Pavlica. Podstatnou část repertoáru tvoří písně na básnické texty L. Nezdařila. Sál Klubu Starý pivovar Kroměříž.

JAZZ CLUB KROMĚŘÍŽ

Navštivte: www.jazzkm.blog.cz

- Úterý 10. února v 16.45 h - **Hudební vizitka na vernisáži Lenky Markusikové a Stanislavy Fialové, SPVUK**. Kavárna Slavia Kroměříž.
- Neděle 22. února v 18.30 h - **Koncert Steel Jazz KM & hosté. Eva Emingerová, Jan Štolba, Praha; Milan Kašuba a Víta Vavrda, Brno; John Mazák a Zdeněk Kryštof, Kroměříž**. Restaurace Oskol, Kroměříž.

HUDEBNÍ AKADEMIE

- Středa 4. února v 16.30 h - **Léo Delibes: Lakmé** (Joan Sutherland, Alain Vanzo). Poslechový pořad. Konferenční sál Knihovny Kroměřížska.

- Středa 4. března v 16.30 h - **Bedřich Smetana: Tajemství** (Václav Zitek, Věra Soukupová). Poslechový pořad. Konferenční sál Knihovny Kroměřížska.

PŘEDNÁŠKY - BESEDY

- Úterý 17. února v 17 h - **Joža Uprka: Barvy a písně**. Hudební dokument o životě a díle známého malíře a grafika Joži Uprky představí televizní režisér Petr Ryšavý. Pořádá Švabinského kruh přátel výtvarného umění. Konferenční sál Muzea Kroměřížska.
- Sobota 28. února v 9 h - **Duchovní univerzita BYTÍ** vás zve na filozofické zamyšlení **Tomáše Pfeiffera** nad dotazy posluchačů v rámci cyklu „Tvore lidského stupně, staň se člověkem“. Jde o biotroniku, což je vedle léčby i lidským hledáním nejen životní filozofie, ale i zcela prozaických otázek běžného života. Přednáškový sál Muzea Kroměřížska.

VÝSTAVY

- **Památník Maxe Švabinského** - přehlídka všech období a technik tvorby kroměřížského rodáka. Muzeum Kroměřížska.
- **Příroda a člověk** - Fauna, flóra a archeologické nálezy z regionu - například keltské osídlení Hostýna a stopy Slovanů. Muzeum Kroměřížska.
- **Jiří Hanák - fotografie „Okno zvenčí a zevnitř“**. Výstava potrvá do 13. února. Galerie SCÉNA, kavárna Domu kultury Kroměříž.
- **35 let od založení Klubu seniorů města Kroměříže**. Výstava potrvá do 15. února. Vestibul radnice, Velké náměstí v Kroměříži.
- **Jiřina Malacková: CESTY**. Výstava obrazů členky Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Výstava potrvá do 15. března. Výstavní síň Portál Muzea Kroměřížska.
- **Výstava s interaktivním programem pro školy prezentuje stromy z luk, polí a lesů jako panelové domy s velkým množstvím různorodých obyvatel**. Výstava pro všechny věkové kategorie dětí, mládeže i dospělé potrvá do 10. března. Galerie Muzea Kroměřížska.

● **Lenka Markusíková a Stanislava Fialová - koláže vzpomínek.** Výtvarné přetváření ze střípků paměti. Členky Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Vernisáž s hudebním programem se koná 10. února v 17 h. Výstava potrvá do 7. března. Kavárna Slavia Kroměříž.

DIVADLO

- **Středa 11. února v 19 h - Dvojhlavý orel.** Hra ovlivněná dadaismem a surrealismem v podání Divadla bez střechy Vyškov. Jen na předplatné. Sál Klubu Starý pivovar Kroměříž.
- **Čtvrtek 12. února v 19 h - Dvojhlavý orel.** Hra ovlivněná dadaismem a surrealismem v podání Divadla bez střechy Vyškov. Jen na předplatné. Sál Klubu Starý pivovar Kroměříž.
- **Neděle 15. února ve 14.30 h - Čert Všudybyl a princezna Zlobilka** - pohádka pro děti uvádějí opavští umělci. Divadelní sál Domu kultury v Kroměříži.
- **Sobota 21. února v 18 h - Robin Hawdon: Úžasná svatba** - komedie v podání divadelního spolku Vlastenecká omladina z Vídně. Sokolský dům, tř. 1. máje, Kroměříž.
- **Středa 25. února v 18 h - Peter Shaffer: Veřejné oko. II.** jarní divadelní předplatné uvádí Divadlo v Řeznické Praha. Divadelní sál Domu kultury v Kroměříži.
- **Čtvrtek 26. února ve 20 h - Habadůra.** Repríza úspěšné komedie v podání Divadelního spolku Kroměříž. Sál Klubu Starý pivovar Kroměříž.

SVČ ŠIPKA

SVČ ŠIPKA: Úprkova 3268, Kroměříž, tel. 573 339 054, www.svcsipka.cz

- **Sobota 21. února od 9 do 12 h - Masopustní průvod ulicemi města Kroměříže.**
- **Od 9. do 13. března - Příměstský tábor** pro školní děti. Přihlásit se můžete do 27. února v kanceláři SVČ.
- **Denně od 8 do 12 h - Internet pro veřejnost zdarma.** Středy jsou vyhrazeny maminkám na mateřské dovolené.

MC KLUBÍČKO

Areál MŠ, Kollárova ul. 3945, Kroměříž. www.klubicko.webz.cz, tel. 604 611 841

- **Pondělí 2., 9., 16. a 23. února od 9 do 13 h - Klub miminek** - vyhrazeno pro maminky s dětmi od 0 do 18 měsíců a jejich sourozence.
- **Každé pondělí od 16.30 h. - Balónkování s Bětkou.**
- **Úterky, středy, čtvrtky a pátky dopoledne - volná herna.**
- **Středa 11. a 25. února od 15 h - Želvičkové odpoledne** - pro rodiče s dětmi se speciálními potřebami.
- **Středa 18. února od 15 h - Klub dvojčat** - setkání rodin s dvojčaty.
- **Sobota 21. února od 15.30 h - Karnevalový rej pro čtyřleté a starší děti.** Odpoledne plné her a zábavy.

KINO NADSKLEPÍ

Miličovonáměstí 488, tel.: 573 339 280. Agentura Kinoathény <http://www.kino-nadsklepi.cz/>

- **2. - 4. února - Veřejný nepřítel č. 1** - francouzský thriller. V 17 a 19.30 h.
- **5. - 8. února - Austrálie** - americké romantické drama. V 17 a 20 h.
- **9. - 11. února - Yes Man** - americká komedie. Po jen v 17 h, jinak v 17 a 19.30 h.
- **12. - 15. února - Cesta na Měsíc 3 D** - belgický animovaný film pro celou rodinu. Český dabing. Jen v 17 h.
- **12. - 15. února - Vy nám taky, šéfe** - nová česká komedie. Jen v 19.30 h.
- **16. - 18. února - Noci v Rodanthe** - americký romantický film. V 17 a 19.30 h.
- **19. - 25. února - Lovecká sezóna 2** - americká animovaná komedie. Česká verze. Jen v 17 h.
- **19. - 22. února - Podivuhodný případ Benjamin Buttona** - americké romantické drama. Jen v 19.30 h.
- **23. - 25. února - Ocas ještěrky** - nové české drama. Jen v 19.30 h.

- 26. února - 1. března - **Muzikál ze střední 3** - americká rodinná muzikálová komedie. Česká verze. Jen v 17 h.
- 26. února - 1. března - **Deník nymfomaniky** - španělská erotická novela. Jen v 19.30 h.

KINO MLADÝCH

- 14. února - **Krtek a víkend** - české pásmo krátkých animovaných pohádek s populárním krtečkem.
Představení začínají vždy v 15.15 h.

VEČERY NÁROČNÉHO DIVÁKA

- 9. února - **Umírající zvíře** - americké erotické drama.
- 16. února - **Máj** - český výpravny historický film, příběh kata, který se vrací po sedmi letech do svého kraje.
Představení začínají vždy v 19.30 h.

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Pravidelná setkávání každou středu v 17 h v 2. poschodí budovy bývalé Palackého školy, Tovačovského ul.

- 4. února - **Rumunsko na kole** - fotoprojekce, p. Pospíšil.
- 11. února - **Turecko** - video, manželé Šmídovi.
- 18. února - **Letní výlety** - fotoprojekce, dr. Voňka.
- 25. února - **Cesty Vysočinou** - fotoprojekce, Mgr. Krčál.

JASPIS - KLUB MLADÝCH

JASPIS - KLUB MLADÝCH

Moravcova 430/16, tel. 775 946 675. Setkání v Po a St ve 13 - 19 h; Út 15 - 17 a Čt ve 13 - 17 h. Zahájení úterních programů je v 17 h. www.jaspis.info

- Úterý 3. února - **Únorová poslechovka**.
- Úterý 10. února - **Valentýnská párty s hostem**.
- Úterý 17. února - **Láska a sex**.
- Úterý 24. února - **Kino Jaspis**.

Naladte si Radio Rubi

V lednu 2009 byl uveden do provozu nový rozhlasový vysílač Radia Rubi pro Kroměřížsko na kmitočtu 93,1 MHz. Ve vysílání slyšíte taneční hudbu a informace z vašeho regionu. Více na www.radiorubi.cz.

V Kroměříži se uskuteční první ročník výstavy STAVÍME, BYDLÍME

Stavební sezónu na Kroměřížsku odstartuje první ročník stavební výstavy Stavíme, Bydlíme. Výstava se uskuteční **ve středu a čtvrtek 11. - 12. února** v Domě kultury v Kroměříži.

Návštěvníkům výstava poskytne zdroj informací, přehled výrobků, technologií i služeb souvisejících se stavebnictvím a bydlením, možnost porovnání. Zatímco v obchodech se vám věnuje pouze prodáváč, na výstavě je to specialista z oboru nebo majitel firmy. Najdete zde pur panely, kompletní dodávky střech, komínové systémy, sanace zdiva, izolačství, solární a teplovodní systémy. Chybět nebude nabídka centrálních vysavačů nebo také prodej systému fyzikální úpravy vody či systémy na zateplování oken a dveří.

Organizátor společnost Omnis je jednou z mála výstavnických organizací v ČR, která se členěněnuje organizováním stavebních výstav v krajských i okresních městech. Právě tyto regionální výstavy si získaly velkou přízeň jak mezi vystavovateli tak i mezi návštěvníky.

Nenechte si ujít příležitost a navštivte tuto inspirativní akci určenou všem, kteří se o bydlení zajímají, přemýšlí nebo již realizují rekonstrukci bytu, domu nebo přímo stavbu nového rodinného domu. Výstava nabízí spoustu zajímavostí pro laiky i odborníky širokého stavebního oboru. Otevřeno pro veřejnost je ve středu od 9 - 18 hod a čtvrtek od 9 - 17 hod. Vstup je zdarma.

pololetní hodnocení. Před večerním promítáním poděkovali tvůrci filmu městu Kroměříži za vstřícnost a péči, kterou hercům a výrobnímu štábu věnovalo. Poděkování převzala místostarostka Jarmila Číhalová.

Text a foto: -kam-

Arcibiskup požehnal mladé víno

Prastarý zvyk žehnání nové úrody vína se v pátek 16. ledna konal v Arcibiskupských zámeckých sklepech v Kroměříži. Celkem 16 odrůd ročníku 2008, mezi nimiž byl vůbec poprvé výběr z cibeb, tedy přírodní víno v nejvyšší možné jakosti z vinice v Nechvalíně na Kyjovsku s cukernatostí 32,6 st., požehnal olomoucký arcibiskup Jan Graubner. „Víno je naše voda života, pokud je užívána s mírou a rozumem. Ať lidem pomáhá vytvářet skutečné společenství.“ Následná ochutnávka mladého vína přítomné utvrdila v přesvědčení, že ročník 2008 se na vinicích vydařil.

Malé slavnosti v zámeckých vinných sklepech se zúčastnili mimo jiné i ministr kultury ČR Václav Jehlička a europoslanec Jan Březina.

-kam-

Předpremiéra české filmové pohádky

Režisér Miloslav Šmídmajer a herci Jiří Mádl, Tereza Voříšková, Václav Postránecký, Alžběta Stanková, Jana Doleželová, Roman Vojtek a další v úterý 27. ledna přestavili v přeplněném sále kina Nadsklepí v Kroměříži předpremiéru nové české pohádky „Peklo s princeznou“. Filmová pohádka se natáčela v srpnu mimo jiné i v prostorách zámku a v historických zahradách v Kroměříži. Odpolední představení věnovalo město žákům základních škol, kteří dosáhli úšné

Arcibiskup Jan Graubner požehnal úrodu vína ročníku 2008. Foto: -kam-

Pěvecký sbor Moravan oslnil předvánoční Prahu

Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO je zapsáno 12 památek z České republiky. Před více než třinácti lety vznikla myšlenka založit hudební festival Pontes - mosty porozumění, který by svým kulturním a společenským významem spojoval města a místa památek UNESCO.

Loňský XIII. ročník, stejně jako ty předchozí, se uskutečnil pod záštitou paní Lívie Klausové, manželky prezidenta ČR, a ministra kultury České republiky. Festival byl zahájen ve Dvořákově síni pražského Rudolfinu 17. června 2008 a pokračoval sérií koncertů ve všech 12 českých městech (i v Kroměříži) a také v zemích, které na svém území ochraňují památky UNESCO: v Německu, Rakousku, na Islandu, v Turecku, v Černé Hoře, Chorvatsku, Srbsku, ve Slovenské republice. Vyvrcholil 21. prosince 2008 opět ve Dvořákově síni Rudolfinu.

Při slavnostním zakončení letošní série účinkoval také smíšený pěvecký sbor Moravan pod vedením Antonína Hudečka. Stal se součástí českého sboru Pontes, vytvořeného ze zástupců amatérských pěveckých seskupení českých měst UNESCO.

Koncert v Rudolfinu za účasti paní Lívie Klausové, ministra kultury Václava Jehličky a zástupců velvyslanectví z uvedených zemí proběhl ve dvou částech. Nejprve provedli Virtuosi di Praga pod vedením svého uměleckého šéfa a hlavního organizátora celé akce Oldřicha Vlčka cyklus skladeb Pavla Josefa Vejvanovského. Potom doprovodili varhanního mistra Jaroslava Tůmu v Koncertu F dur pro varhany G. F. Händela a kytarovou virtuosku Miriam Rodriguez Brüll (Slovenská republika) při Vivaldiho Koncertu D dur pro kytaru a smyčce. Ve druhé části zazněla Čes-

ká mše vánoční Jakuba Jana Ryby, v níž účinkovali Yukiko Kinjo- soprán (Japonsko), Stanislava Jirků - mezzosoprán (solistka ND v Praze), Martin Šrejma - tenor (sólita Státní opery v Praze) a Richard Novák - bas (Janáčkovovo divadlo v Brně).

Rybova Česká mše vánoční zazněla toho dne ovšem již jednou, a to na scéně Národního divadla jako poslední ze série Adventních koncertů Národního divadla 2008. V předvánočním odpoledni zcela zaplněné ND vyslechlo provedení nejnámější české pastorální mše, při kterém amatérský sbor Pontes mohl vystoupit a doprovodit sólisty opery Národního divadla - Alžbětu Poláškovou - soprán, Stanislavu Jirků - mezzosoprán, Jaroslava Březinu - tenor a Romana Janála - baryton. Orchester Národního divadla řídil dirigent Oldřich Vlček.

Takže kroměřížský pěvecký sbor Moravan reprezentoval naše město v Praze na dvou významných uměleckých akcích a zcela jistě úspěšně. Poděkování patří především městu Kroměříž a Domu kultury Kroměříž za finanční a organizační podporu, což nám umožnilo prezentovat se na nejprestižnějších scénách v České republice.

Helena Holická,
Pěvecký sbor Moravan

Foto z archivu Moravanu

Odborníci zkoumají zdravotní stav obyvatel

Studie MONICA byla zahájena v roce 1985 jako celosvětová epidemiologická studie s cílem dokumentovat vývoj nemocnosti kardiovaskulárními chorobami a její vztah k rizikovým faktorům kardiovaskulárních chorob, kterými jsou zejména kouření, vysoký krevní tlak, porucha metabolismu tuků, nadváha a nedostačivá fyzická aktivita, a ovlivnění výskytu a průběhu onemocnění srdce a cév jejich prevencí a léčbou. Ve studii byly vyšetřovány reprezentativní vzorky populace (vybrané skupiny obyvatel) v daném státě, studie byla v několikaletých intervalech opakována a vyhodnocována. Studie prokázala výrazné rozdíly v postižení populace srdečně-cévními onemocněními v jednotlivých zemích a příznivý vývoj nemocnosti a úmrtí na kardiovaskulární choroby zejména v západní a severní Evropě.

Ve většině zemí byla studie v polovině devadesátých let ukončena, ale v České republice, kde se rychle měnil životní styl a výrazně klesala úmrtnost, studie pod názvem post-MONICA pokračovala. Vzorek obyvatel ve vybraných okresech byl vyšetřen i v letech 1997/1998 a 2000/2001. Podařilo se tak získat velmi cenné údaje pro období, kdy se v České republice zmírnila některá srdečně-cévní rizika, například v důsledku pozitivních změn ve výživě (živočišné tuky byly nahrazovány rostlinnými, rostla celoroční spotřeba zeleniny a ovoce) nebo proto, že zejména vzdělanější vrstvy omezily kouření. K velkým změnám docházelo i v kardiologické péči. Byla zavedena řada nových léků a léčebných postupů, např. tzv. angioplastiky – otevírání zúžených či uzavřených koronárních tepen, zvláště akutně, u čerstvého srdečního infarktu, dále se rozvíjela srdeční chirurgie, zlepšovala se kontrola a léčba vysokého krevního tlaku.

Od předloňska probíhá další pokračování studie MONICA v České republice. Po vyšet-

ření vybraných pacientů v jiných okresech je nyní na řadě okres Kroměříž. Vybraní pacienti ve věku 25-64 let, reprezentující náhodný výběr obyvatel okresu, dostávají pozvání k účasti na studii. Kromětoho jsou opět zváni ke kontrolnímu vyšetření také pacienti, kteří se studie již zúčastnili v roce 1998 a 2001. Pozvaní pacienti budou vyšetřeni ambulantně v pavilonu pohotovosti Nemocnice Kroměříž od 2. března do 2. dubna 2009 týmem odborníků z Institutu klinické a experimentální medicíny Praha.

Studie je přínosem hlavně pro vyšetřeného pacienta. Na základě 30 minutového ambulantního vyšetření sestávajícího z dotazů na dosavadní zdravotní stav a na expozici riziku srdečně-cévních onemocnění, ze změření některých tělesných parametrů jako krevního tlaku, výšky, váhy, obvodu pasu a z odběru vzorku krve na laboratorní vyšetření lékař posoudí současný zdravotní stav a riziko vzniku a dalšího průběhu srdečně-cévních onemocnění pacienta. Každému vyšetřenému pacientovi bude ve spolupráci s jeho praktickým a odborným lékařem eventuelně navržena další léčba. Posouzení rizika, účinná prevence a včasná léčba jsou právě u srdečně-cévních chorob pro další osud pacienta nesporně rozhodující. Studie poskytne nové informace o současném výskytu a závažnosti srdečně-cévních onemocnění, o faktorech, které je podmiňují a určují jejich další průběh, a o současném stavu a účinnosti jejich léčby. Umožní tak dále zlepšovat zdravotní péči o nemocné s kardiovaskulárními chorobami, mimo jiné i účelnějším vynakládáním prostředků. Aby studie, která je organizačně a finančně náročná, splnila zadání, je naléhavě nutná účast každého pozvaného pacienta. Naším cílem (aby studie měla potřebnou výpovědní schopnost) je vyšetřit minimálně 60 procent vybraných pacientů.

MUDr. Jan Bruthans, CSc., FESC, pracoviště preventivní kardiologie, Institut klinické a experimentální medicíny, Praha.

Foto: -kam-

Podaří se oživit hanácké tradice?

Dež sem bela malý děvče,
tó maló děvečko,
dívali se na mě chlapani
skrz vrata direčko,
a včil sem se vdala,
jak bych za zedšpadla,
včil se na mě nevidavó
celéma vratama.

Tato libozvučná hanáčtina už v Kroměříži a jeho okolí nezazní, jako tomu bylo při Kroměřížském sněmu v roce 1848. A právě při oslavách 100. výročí říšského sněmu bylo v Kroměříži usíto přes 4000 ženských a mužských krojů. Jistě je jich ještě mnoho ve skříních nebo truhlách. Rádi bychom je viděli při různých příležitostech v Kroměříži, jako jsou například krajské dožínky. Při loňských dožínkách zde bylo k vidění přes čtyři stovky

hanáckých krojů včetně dětských. Přijeli Hanáci z Vlkoše, Břestu, Kyselovic, Skaštic i z dalších míst našeho regionu. A co domácí?

Máme v úmyslu alespoň částečně oživit lidové tradice. Připravujeme vítání jara, vynášení Moreny jako symbolu zimy, smrti atd., regionální přehlídku dětských hanáckých souborů, krajské dožínkové slavnosti a podobně. To vše za pomoci města Kroměříže, Domu kultury v Kroměříži a RAUČ, rovněž za účasti našich folklorních souborů Rozmarýnek, vedoucí pí Nováková, a souboru MŠ Kollárova, vedoucí pí Vízdalová - i za pomoci souborů z okolí.

Vy, kteří máte doma hanácké kroje a jste ochotni si je obléknout při vítání významných delegací se starostou města Kroměříže, i vy, kdo máte o hanácký folklor zájem, nebo máte k dispozici naučný materiál k tomuto tématu, přijďte 19. února v 15 hodin do salonku (v přístavbě) Domu kultury v Kroměříži. Domluvíme se, jaké jsou možnosti oživení hanáckých tradic.

Josef Olišar

Klub seniorů si připomíná jubileum

Události od 14. ledna 1974 do 14. ledna 2009, tedy za uplynulých 35 let, si malou výstavou dokumentů ve foyer kroměřížské radnice připomíná kroměřížský Klub seniorů. Klub je dobrovolné sdružení aktivních členů, kam se nepřichází jen posedět a popovídat, ale kde se stále něco děje a připravuje. Jeho základnou jsou v současné době prostory Klubu Starý pivovar. Předsedou i hnacím motorem je neúnavný a stále dobře naladěný Vladimír Koutský. O každé události se vede záznam v kronice, jichž je za uplynulý čas už pěkná řada. A je to zajímavé čtení. Příjemné události a výročí doprovází vlastní kapela Senior band, čímž se nemůže pochlubit leďaskterý klub. Členové pořádají pracovní

brigády při úpravách v Květné zahradě, navštěvují domovy seniorů i ústav pro postižené Barborka v Kroměříži. Důležitou a nepřehlédnutelnou činností jsou partnerské vztahy s Klubem seniorů v Nitře a Nitře - Janíkovcích. Jedenkrát do roka se oba kluby scházejí a pořádají společný zábavní program. Dávno se už vytratil oficiální duch těchto výprav, vždy je to setkání milých, vzácných a vždy vítaných přátel.

Výstava, dokumentující třicet pět let existence Klubu seniorů v Kroměříži, potrvá ve foyer radnice do 15. února.

M. Karásek

Na panelech jsou dobové dokumenty z třicetipětileté činnosti Klubu seniorů v Kroměříži.

Foto: -kam-

Přátelé výtvarného umění vystavují společně

Malbu na hedvábí, kresby, akvarely, oleje, vitráže i další výtvarné práce jsou k vidění až do 7. února v galerii kavárny Slávia v Kroměříži. Výběr z tvorby členů Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska na počátku roku, v němž si SPVUK připomíná deset let od svého oficiálního založení. „V našem sdružení pracuje na padesát aktivních členů, na současné výstavě se prezentuje dvacítko z nich,“ uvedla Vladimíra Hlavinková, předsedkyně SPVUK. „Malou jubilejní expozici považujeme za symbolickou kytičku do nového roku, jíž chceme poděkovat všem členům i příznivcům umění za jejich přízeň a za to, že naše výstavy navštěvují,“ dodala po úspěšné vernisáži dobře naladěná Vladimíra Hlavinková. Punc vernisáží SPVUK dodává pravidelně host JAZZ Clubu Kroměříž. Tentokrát náladu povznesla kapela

Swing band Zdeňka Mojžíše, která dokáže zahnat chmury z čela i těm největším škarohlídům. Mezi přítomnými byl i Jaroslav Mikšík, který stál u vzniku Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska v roce 1999. Jak vzpomínáte na vznik sdružení výtvarníků Kroměřížska? „Ještě jako ředitel strojírenského učiliště jsem se obklopoval lidmi, kteří aktivně vytvářeli umění, aby se vyvážíla technická stránka oborů. Prezentovali se u nás výtvarníci, recitátoři, fotografové a podobně. V letech 1990 - 1999 jsme v naší galerii Nijkerk uspořádali více než 70 hodnotných výstav. Někdy na přelomu roků 1998 - 1999 se sešla skupina lidí, mezi nimiž byli nezapomenutelná Ludmila Cápková nebo Karel Janeček, a založili jsme sdružení, jež se bude starat o zabezpečení dalších výstav a uměleckých aktivit. Přizvali jsme ochotné výtvarníky i příznivce výtvarného umění a vzniklo sdružení, které se postupně profilovalo až do dnešní podoby. Práce kroměřížských výtvarníků zhlédli návštěvníci výstav v Holandsku (vícekrát), Francii, Slovensku, Polsku, Německu, v Praze, v galerii Arcibiskupského zámku, v galerii Pod modrým nebem na Velkém náměstí, v galerii Muzea Kroměřížska a dalších.“ Shodují se vaše představy z roku 1999 s dnešním stavem SPVUK? „Současnost se maximálně slučuje s našimi představami a záměry, protože současná mladá generace kroměřížských výtvarníků pod vedením Vladky Hlavinkové vytváří větší hodnoty, než jsme to dokázali my.“

M. Karásek

Ještě k jubilejnímu roku 1948

V roce 1948, jubilejním roce, kdy uplynulo sto let od kroměřížského sněmu, se v Kroměříži pořádala celostátní jubilejní výstava „Sto let českého národního života“. Výstava v několika hlavních sekcích předsta-

Jaroslav Mikšík stál u založení Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska v roce 1999. Na Malé jubilejní výstavě jej přivítala současná předsedkyně Vladimíra Hlavinková.

Foto: -kam-

vila vývojovou linii národního vzestupu, stala se příležitostí k tomu, aby se město zapsalo svými podniky do dějin a ukázalo svou životnost. Slavnostní zahájení se za veliké účasti veřejnosti konalo 20. června, posledním dnem výstavy byl 22. srpen 1948.

Základní ideový plán výstavy „Sto let českého národního života“ byl vypracován už na počátku roku 1946, schválen místním, okresním i zemským národním výborem a pozvolna realizován. V létě roku 1946 byla zřízena výstavní kancelář a 28. září 1946 se poprvé sešel ústřední výstavní výbor, složený z pracovníků devatenácti odborů, zástupců města, okresu, země Moravskoslezské a Obchodní a živnostenské komory v Olomouci. Od té doby začala v jednotlivých odborech intenzivní práce, na niž se podílelo na stovky pracovníků, takže už počátkem roku 1947 byly vypracovány přesné ideové plány jednotlivých expozic a zahájilo se pořizování exponátů. Tisíce pracovních hodin věnovali dobrovolní pracovníci mimo své zaměstnání organizaci výstavy, která vyrostla ve významný celostátní podnik. Ředitelem výstavy byl od počátku spisovatel Jindřich Spáčil. Výstava probíhala na několika místech v Kroměříži.

Střízlivé odhady zpočátku tipovali, že přijede 200 - 250 tisíc návštěvníků. Nejmělejší odhady se zabývaly myšlenkou až půl milionu. Skutečnost tento údaj překonala o 108 000 lidí. „Loučíme se v posledním čísle výstavního věstníku s naší veřejností. Přejeme svému městu a všem jeho občanům, aby se našli v pospolné práci proměsto, jehož historická tradice i krásný vzhled stojí za to, aby

bylo vše milováno a aby se srdce i mozky všech občanů spojily pro jeho budoucí rozvoj a růst.“ Jindřich Spáčil, listopad 1948.

Při studiu historických materiálů, jež se zabývaly intenzivní přípravou, průběhem, hodnocením a zakončením jubilejní výstavy v Kroměříži, si nelze nevšimnout odrazu výrazných změn politické situace v době do února 1948 a krátce po něm v zápisech z jednání a ve veřejných prohlášeních. **M. Karásek**

Za tajemstvím nápisů na kroměřížských památkách

Pro většinu návštěvníků města Kroměříže, ale i místní obyvatele, je velkou neznámou, co je vlastně sděleno na kartuších a křížích rozmístěných různě po území města. Ať už nad vchodem do Arcibiskupského zámku, do Květné zahrady, v chrámech, na sochách, bustách, zvonech, na slunečních hodinách a podobně. Nápis jsou většinou psány latinsky, někdy jsou dokonce slova zkrácena, takže smysl nápisu ještě víc uniká.

Souborná práce kroměřížského patriota Aleše Karbana, kterého fascinuje vše o Kroměříži, vyšla počátkem roku jako kapitola Archivního sborníku 2008 Státního okresního archivu Kroměříž. Přehledně zaznamenává popis místa, kde se nápis nachází, kdo jej dal zhotovit, druh písma i materiál podkladu. Jednotlivé nápis jsou opsány v podobě, jak vypadají na originále, tedy i s vynechanými či beznadějně ztracenými písmeny. Následuje přepis, v němž jsou zkratky rozepsány, a na závěr je český srozumitelný (nikoliv volný) překlad.

Například ve vstupní chodbě budovy radnice na Velkém náměstí na levé straně je deska s nápisem:

CaroLo EplsCopo plo PrInClpl popVLVs CreMslensls LoCat

Carolo episcopo pio principi populus crem-siriensis locat (chronogram s letopočtem 1668)

Biskupovi Karlovi, zbožnému knížeti, zasa-dil (desku) lid kroměřížský.

Na domě na Velkém náměstí č. 109 je výkle-nek, v němž je umístěna soška P. Marie Křtin-ské s Ježíškem. Na podstavci je nápis s chronogramem: SVBPATROCINIO SANCTE-NATUS ATANTAEDESISTAX REPARTAE

Sub patrocinio sancte natus a tantae de-sistax repartae

Pod ochranou rodičky jsou právě ukonče-ny opravy (1708?). **M. Karásek**

Foto: archiv souboru

Sněhová královna opět na scéně

Nově založené Experimentální divadelní těleso Luďa, které vzniklo při Kulturním klubu Hulín v loňském roce a jako první svoje představení uvedlo vloni na podzim v kroměřížské smuteční síni recitační pásmo z veršů J. H. Krchovského „Vzpomínka na zesnulé“, se představilo tentokrát nejmenším divákům dne 11. ledna v Hulíně s obnovenou premiérou loutkové inscenace Sněhová královna, kterou podle námětu H. Ch. Andersena volně upravil Lukáš Paleček (student divadelní fakulty JAMU v Brně) s hudbou Mgr. Michaely Akubžanové, která pomáhá navodit mystičnost a chladnost severských zemí. Od původního představení inscenace prodělal řadu změn. Scéna využívá práci s igelitem, taktéž pracuje s prvky stínového a černého divadla. Loutky Šárky Šandové j.h. využívají klasických loutkářských postupů a tak na jevišti lze spatřit nejen Sněhovou královnu, Gerdu, Kaye, ale také obří bílou velrybu či mořskou plachetnici. Ačkoliv šlo vidět počáteční rozpaky a technické nedostatky, které se jistě během

Ve střední části domu na Velkém ná-městí č. 109, v úrovni prvního podlaží, je výklenek, v němž je umístěna soška Panny Marie s Ježíškem. Foto: Aleš Karban

dalších repríz odstraní, diváci odměnili herce vděčným potleskem a ze sálu odcházeli velmi spokojení nejen děti, ale i jejich rodiče. Sněhová královna se tak stala pohádkou pro celou rodinu. Soubor má do budoucna mnoho plánů (mj. chystá obnovenou premiéru úspěšné inscenace hry F.Hrubína Kráska a Zvíře), nebývá než jen popřát: „Zlomte vaz!“.

Více informací o souboru naleznete na www.divadloluda.estranky.cz.

Petr Kratochvíl

Boj o českou Kroměříž

Radikální obrat do dosud poklidného mikrokosmu Kroměříže vnesla atmosféra politického, společenského a lidského uvolnění v šedesátých letech 19. století. Nová doba nastolovala nové myšlenky a zejména velký důraz kladla na oživení a posílení národního uvědomění a vlasteneckého citění. Avšak právě to bylo třeba mezi zmalátnělými Kroměřížany teprve popularizovat a pro společnou národní věc je získávat. Započal složitý a dlouhodobý proces, na jehož počátku stálo pouze několik národně uvědomělých jednotlivců.

Kroměříž měla výhodu, že se zde poměrně brzy zformovala skupinka vzdělaných a pro národní věc zapálených měšťanů v čele s advokátem a notářem JUDr. Janem Kozánkem a jeho úředníky Josefem Mnohoslavem Šperlínem a dr. Vilibaldem Mildschuhem, rozhodnutých a také schopných organizovat a řídit veškerý život v národním duchu ve městě. Stáli u zrodu prvních národních spolků a zasloužili se o zřízení první české střední školy v Kroměříži. Slavnostního vysvěcení nové budovy v září 1890 se však dr. Kozánek už nedožil, na jaře téhož roku náhle zemřel. Dr. Jan Kozánek přišel do Kroměříže v roce 1851, s městem se důvěrně sžil, dokonale se v místních poměrech orientoval a jako obratný právník a prozíravý politik přesně odha-

doval reálné možnosti a stanovil dosažitelné cíle. U kroměřížské veřejnosti si získal velkou autoritu a vážnost a všeobecně byl považován za hlavu národní strany v Kroměříži.

Objektivně příznivá situace hned na prahu šedesátých let uvolnila kroměřížským národovcům prostor k aktivní činnosti a nabídla reálnou šanci zvrátit současné rozložení moci a vlivu ve městě ve prospěch české strany. Vyžadovalo to předně rázně a definitivně se distancovat od místního Němectva, a tím veřejně demonstrovat existenci a životaschopnost českého živlu ve městě. První krok v tomto směru učinila skupinka měšťanů, když z podnětu dr. Kozánka demonstrativně odešla z utrakvistického kasina a ustavila si vlastní společenské centrum. A odtud se pak odvíjely všechny další aktivity národovců.

Boj o českou Kroměříž byl složitý a mimořádně náročný. Současně probíhal proti soustředěnému generačnímu tlaku, který zejména za Mathiase Schrotha, starosty v letech 1867 až 1874, neobyčejně zesílil („... po roce 1866 poněmčování města zahájeno s dvojnásobným úsilím ... a kde nestačila moc úřadů státních, pomáhaly ochotně úřady obecní.“ *Kroměřížské noviny*, 1884) a proti přetrvávajícímu negativnímu vlivu místního Němectva na smýšlení stále značné části českých občanů. Hlavní a rozhodující úkol však spočíval v systematickém budování, neustálém obohacování a rozšiřování ryze českého společenského a kulturního života se zřetelným vlasteneckým akcentem, který by svým obsahem i formami zaujal a přitáhl co nejširší okruh řadových českých občanů. A to nejenom jako pasivní účastníky jednotlivých akcí, ale především jako aktivní subjekty třeba ve zpěvu, tělovýchově, ochotničení apod. Takováto činnost byla ovšem realizovatelná jedině v rámci právě vznikajících národních spolků, pouze tuto osvětovou a kulturní aktivitu rakouské úřady tolerovaly.

Zdeněk Lajkep

Sportovci, lyžaři a milovníci hor!

Sto let lyžování v Kroměříži 1909 - 2009

Uplynulo více než 100 let od doby, kdy se ve střední Evropě objevili první lyžaři. V druhé polovině 19. stol. se stateční jedinci se svými „prkýnky“ odvážili pustit v zimě do osamělých hor. Mnozí z těchto průkopníků nového odvětví sportu – lyžařství – nastupovali dobrodružnou cestu. Ve městech, odkud přicházeli do hor, byli terčem posměchu a nevole, ve vlcích, které je dopravovaly do horských údolí, se střetávali s udivenými,

často nepřátelskými pohledy spolucestujících. Obzvláště těžké to bylo v samotných horách. Sedláci je vyháněli z luk, kde se pokoušeli lyžovat, hostinští jim častokrát odmítali nocleh, žáci a studenti museli svůj sport utajovat. Lyžařství během relativně krátké doby otevřelo milionům lidí nový svět. Lyžařský sport jim zpříjemnil zimu, do té doby nevlídné roční období, naznačil nové cíle rekreace a dovolených, dal vzniknout řadě výrobních oborů, především však poskytl lidstvu do té doby zcela neznámé radosti.

V Čechách je lyžování nezapomenutelně spjato se jménem Josefa Rösslera Ořovského – zakladatele a propagátora lyžování u nás. Ten již v roce 1887 sjížděl na lyžích od tehdy ještě rozestavěného Národního muzea

v Praze směrem na Můstek. Jeho další kroky směřovaly, mimo jiné sportovní aktivity, k zakládání lyžařských spolků nejen v Praze, ale také v Krkonoších, Jilemnici či Vysokém nad Jizerou.

Také Kroměříž, možná dosti překvapivě, se významně zapsala do dějin lyžování. Cítuji z kroniky kroměřížských lyžařů: „Doložená lyžařská činnost v Kroměříži začala roku 1909 v rámci tehdy založeného odboru Klubu českých turistů. Tehdy provedli pánové Pavelka, Papoušek a Nakládal první sjezd na lyžích 220 – 230 cm dlouhých s dva metry bambusovou tyčí - výrobky fy Jadrníček ve Fryštáku – z „Barbořinu“. Týden nato se tito tři průkopníci vydali s dalším nadšencem ing. Madelmayerem na Bystřicko“. Na letošní rok tedy připadá 100. výročí organizovaného lyžování v Kroměříži.

Kroměřížští lyžaři, členové lyžařského kroužku, v rámci odboru Klubu českých turistů od svých prvních počátků lyžovali v okolí Divok a Roština a ještě před I. světovou válkou jezdili za sněhem na Hostýn a Pustevny. Po válce řady lyžařů značně prořídly, ale zásluhou tehdejšího předsedy ing. Smítala byla pěstována lyžařská turistika s pravidelnými zájezdy do Hostýnských hor, Beskyd a Jeseníků. Byly pořádány první lyžařské kurzy a besedy s lyžařskou náplní. Také Sokol založil roku 1932 lyžařskou skupinu. Uskutečnily se první veřejné závody v běhu na lyžích a kurzy Hanácké župy na Tesáku.

Po II. světové válce zahájil činnost lyžařský oddíl Sokola v listopadu roku 1945. Vedoucím se stal MUDr. Zdeněk Jaroš, který má nesporně hlavní zásluhu na obnovení lyžování v Kroměříži. Náplní činnosti byla kondiční cvičení, nedělní vycházky a výlety do Hostýnských hor, na Pustevny a Lysou horu, později i horolezectví. Lyžařská činnost byla mnohostranná. Uskutečnily se první závody ve sjezdu na Pardusu nad Rusavou, závodilo se v Sokolovském závoděbranné zdatnosti, čle-

nové obnovovali lyžařský můstek na Tesáku a chatu na Schweigrovcé, pořádali podzimní večírky u Stloukalů. Od 50. let minulého století byly organizovány zájezdy na Maguru, Borišov, Smrekovici, Karlov pod Pradědem a jinde. Vznikaly nové možnosti v lyžování výstavbou lyžařských vleků a podnikových rekreačních objektů.

Několik opakujících se nepříznivých zim znamenalo zvýšení úrovně lyžující kroměřížské mládeže a veřejnosti. Rok 1963 byl díky dostatku sněhu renesancí kroměřížského lyžování. Veřejné závody v běhu na Barbořině, pravidelná práce a lyžařský výcvik mládeže, soutěže ve sjezdových disciplínách pořádané v rámci Sportovních her mládeže na Trojáku, zájezdy za sněhem do vzdálenějších hor – to vše bylo poválečnou činností kroměřížských lyžařů. Nová krev v tehdejší oddíle lyžování TJ Slavia Kroměříž způsobila malou „revoluci“ mezi lyžaři v Kroměříži. Na louce nad obcí Hošťálková byl postaven první lyžařský vlek Tatrapoma, který mohli kroměřížští lyžaři považovat za svůj. Rokem 1973 tedy začíná naplno rozmach lyžování v oblasti Trojáku. Postavením prvního lyžařského vleku začíná rozvoj a výstavba lyžařského areálu na Trojáku, pravidelná činnost závodních družstev sjezdového lyžování, aktivizace re-

kreačních lyžařů a jejich četné zájezdy za sněhem do okolí a založení veřejné lyžařské školy pro výcvik dětí a mládeže. Za touto záslužnou činností stojí celá řada lyžařských nadšenců. Můžeme jmenovat alespoň některé: manželé Janouškovi, Jiří Hudeček, ing. Pavel Hlaváček, Jarmila Hlaváčková, Mgr. Jaroslav Sklenář, Karel Zapletal st. a ml., ing. Jiří Cé, Antonín Kučera, František Kozák, MUDr. Zdeněk Jaroš, Otakar Odstrčil, Antonín Urbanec, Eliška Kučerová, Ladislava Škrancová, Ladislav Přecechtěl, Vladimír Havelka, ing. Miroslav Nevřala, ing. Jaromír Vlček. V květnu roku 1981 přistoupil lyžařský oddíl TJ Slavia Kroměříž k výstavbě sportovněrekreačního areálu na Trojáku. V akci „Z“

byly postaveny 4 lyžařské vleky, lyžařské svahy s osvětlením, lyžařská chata, několik obslužných chat, velké parkoviště 17 let trvalo lyžařům a nadšeným sportovcům TJ Slavia Kroměříž toto dílo uskutečnit. Nelze nezpomenout tvůrce a organizátory tohoto díla, Ladislava Přecechtěla, Jaroslava Janouška a později ing. Jaromíra Vlčka. Ale ani další generace lyžařů však nezhálela. V roce 2003 byla dokončena stavba na výrobu technického sněhu, nakoupena sněžná děla a instalovány odbavovací systémy pro lyžaře. Dnes moderní a velké středisko lyžařů na Trojáku, Skiareál Troják, však potřebuje stále hodně pracovního nadšení a iniciativy k tomu, aby s poskytovanými službami byla lyžující veřej-

nost spokojena. V dalším období se plánuje budování zasněžování technickým sněhem na dalších lyžařských tratích a uskutečnění projektu běžeckých tras v prostoru Hostýnských vrchů. Za těmito projekty stojí tým pracovníků Klubu lyžařů, s.r.o., se svým ředitelem Jakubem Juračkou, a výbor Klubu lyžařů Kroměříž pod vedením Jana Butuly.

Nejúspěšnějším obdobím v závodní činnosti oddílu byla léta 1976 až 1992. Naši nejlepší získávali medaile na přeborech okresu Kroměříž, reprezentovali na krajských i národních závodech ve sjezdových disciplínách. Mezi nejlepší patřili Tomáš Pavlíček, Petr a František Svinkovi, Karel Zelinka, Josef Eim, Tomáš Páter, Renata Müllerová, Michaela Nováková, Zbyněk Palich, Pavel Řezáč, Ivo Vaculík, Marek Zavřel, Richard Kranz, Dana Andrýsková, Petr Janoušek, Zbyněk Janoušek, Staňka Hájková, Roman Čermák, Michal Šimek, Roman Zapletal, Vladimír Pořízek. Za úspěchy těchto závodníků stálo několik trenérů, zvláště pak manželé Janouškovi, ing. Pavel Hlaváček a Jaroslav Sklenář. Rekreační lyžování zaznamenalo velké množství zájezdů do okolních i vzdálenějších lyžařských středisek v Čechách, na Slovensku a v Rumunsku. Během těchto let bylo uskutečněno 13 ročníků veřejné lyžařské školy s výukou lyžování s organizátory Antonínem Kučerou, Vladimírem Havelkou a ing. Jaromírem Vlčkem.

Za těmito úspěchy kroměřížského lyžování stojí mnoho obětavých pracovníků z řad členů výboru a z řad členů lyžařských spolků v Kroměříži. Z těch mnoha je třeba jmenovat MUDr. Zdeňka Jaroše, Ladislava Přecechtěla, Mgr. Jaroslava Janouška, ing. Jaromíra Vlčka, Karla Zapletala st. i ml., Františka Kozáka, Miroslava Havelku, Václava Pulkrábka, Antonína Kučera, Mgr. Jaroslava Sklenáře, Otakara Odrščila, ing. Bohumíra Nevřalu, Bohumíra Prokše, Ladislava Kamence.

V roce 1990 bylo ustaveno občanské sdružení Klub lyžařů Kroměříž jako nástupnická organizace oddílu lyžování TJ Slavia Kromě

říž. Na Klub lyžařů byl převeden veškerý majetek, který oddíl do té doby využíval a také tvrdou prací vybudoval. Za léta budování bylo členy oddílů TJ Slavia Kroměříž odpracováno celkem 71 421 brigádnických hodin, z toho je na konto lyžařů připsáno 50 894 hodin.

Mladší generace lyžařů v Kroměříži pod vedením současného předsedy Klubu lyžařů Kroměříž ing. Jana Butuly a ředitele Skiareálu Troják Jakuba Juračky má další plány a představy o fungování Klubu lyžařů i Skiareálu na Trojáku. Výchova mladých lyžařů a závodníků, dobře fungující služby pro veřejnost, modernizace areálu a nové investice do dalších projektů jsou krédem pro členy KLK a provozovatele lyžařského areálu na Trojáku.

Rok 2009 je tedy rokem stého výročí činnosti kroměřížských lyžařů. Děkujeme všem, kteří se o kroměřížské lyžování doposud zasloužili. Činovníkům, funkcionářům, organizátorům, trenérům, cvičitelům, závodníkům, ale i těm, kteří byt drobnou prací přispěli k propagaci a úspěchům českého lyžování vůbec. Také těm, kteří s kroměřížským lyžováním v roce 2009 začínali, Klubu českých turistů, Sokolu, členům bývalého oddílu lyžování TJ Slavia Kroměříž a současnému Klubu lyžařů Kroměříž. Ať je vykročení do další stovky povzbuzením a inspirací pro všechny, kteří mají lyžování a lyžařský sport tak rádi. S lyžařským pozdravem SKOL uzavíráme první stovku let lyžařské činnosti v Kroměříži.

Mgr. Jaroslav Janoušek

Firma SYNER Morava podpoří mládežnický hokej

Představitelé společnosti SYNER Morava, a.s., generální ředitel Ing. Martin Veselý a obchodní ředitel Ing. Michal Renát, podepsali začátkem nového roku na kroměřížské radnici smlouvu o propagaci a reklamě s Hokejovým klubem Kroměříž, který zastupovali Karel Holík a MUDr. Arnošt Škrabal. Smlouva se týká podpory mládežnického hokeje na sezóny 2008/2009 a 2009/2010. „Podpora mládežnického hokeje nenese ovoce hned první sezonu, je to trend na delší dobu,“ řekl po podpisu Martin Veselý.

Foto: -kam-

KROMĚŘÍŽSKÝ ZPRAVODAJ - kulturně-společenský měsíčník. Ročník 2/2009.

Vydává město Kroměříž. **Šéfredaktor** Mgr. Miroslav Karásek. **Redakční rada:** MUDr. Olga Sehnalová, MBA, MUDr. Jarmila Číhalová, Mgr. Petr Sedláček, Mgr. Daniela Hebnarová, Mgr. Pavel Zrna, Mgr. Miroslav Karásek. **Adresa redakce:** Kroměřížský zpravodaj, Městský úřad, odbor kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče, Velké náměstí 33, 767 01 Kroměříž. Tel.: 573 321 210, fax: 573 321 202, e-mail: zpravodaj@mesto-kromeriz.cz.

Grafické zpracování a příprava pro tisk: František Valer. Tisk: KATOS CZ, s.r.o., Kojetín.

Vychází 2. února 2009 nákladem 2 800 kusů. Cena 5 Kč.

Redakce nezabere předplatné ani zaslání poštou. Uzávěrka příštího vydání je 21. února 2009, které vyjde 2. března 2009. Přetiskování článků je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevyžádané rukopisy nevracíme. Povolení Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14888.

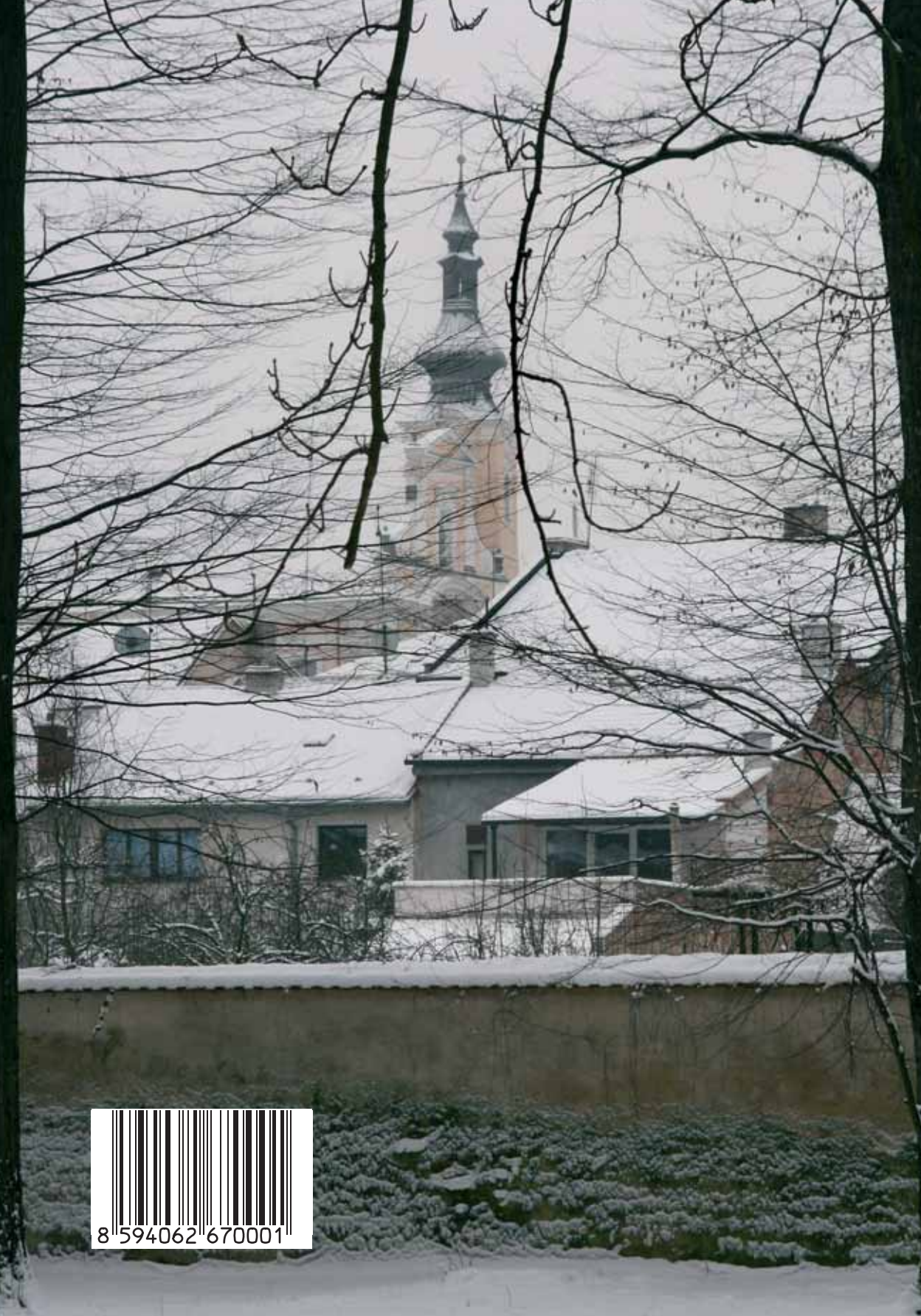

Zimní záběry Podzámeké zahrady vystihují její půvaby v poněkud nezvyklém bílém hávu, ale o to jsou zajímavější. U města zahrad, zeleně a květů je sníh poutavá neobvyklost.

Foto: M. Karásek

Foto na zadní straně obálky Aleš Karban

8 594062 670001